Aº. 1828. Nº. 18.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 9 Februarij.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag den 6. Februarij.

De vergadering te half twaalf ure geopend zijnde, worden de notulen van de vorige zitting gelezen en goedgekeurd.

Z. E. de minister van justitie is in de vergadering tegenwoordig, ter verdediging der wetten, waarvan de discussie aan de orde van den dag is.

Zijn ingekomen onderscheiden verzoekschriften van gemeenten uit de provincien Limburg, Oost-Vlaanderen en Holland, betrekkelijk de kantons-verdeeling, en van partikuliere personen, betrekkelijk het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, in het gevangenhuis te Gouda. Zij zijn naar de commissie tot de petitien verzonden.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van een Hollandsch boek, behelzende aanmerkingen over het ontwerp van wetboek van strafregt.

Aan de orde van den dag is de discussie over het *eerste boek* van het ontwerp van wetboek van *burgerlijke regtsvordering*, handelende *van de wijze van procederen voor de kantons-regegten, arrondissementen, regtbanken, provinciale hoven en den Hoogen Raad.* De voorzitter verklaart de discussie geopend.

De heer *Barthelemy* ontwikkelt kort de gronden van de drie boeken, waaruit het wetboek bestaat, en merkt in zijne inleiding aan, dat wij in onze wetgeving verder gevorderd zijn dan andere natien; dat in Engeland de wetgeving nog een cahos van verwarring is; dat wij in Duitschland te vergeefs modellen zouden zoeken; maar dat men in het wetboek van burgerlijke regtsvordering van Geneve eenige goede verordeningen aantreft, welke men in het wetboek voor het koningrijk der Nederlanden heeft kunnen overnemen. In dit wetboek, thans aan de beraadslaging onderworpen, heerscht, volgens de aanmerking des redenaars, meer orde, eenvoudigheid en duidelijkheid dan in het Fransche wetboek, thans nog alhier in werking. Hij toont de voordeelen aan, welke het aangeboden ontwerp boven het Fransche wetboek heeft, en zal den loop der beraadslaging afwachten om de aangevallen artikels te verdedigen.

De heer *de Meulenaere* stelt voor, het uitgebragt advijs te doen drukken, even als de advijsen van de leden der commissie van redactie der wetboeken, te voren zijn gedrukt geworden. (De heer *Barthelemy* is lid dier commissie).

De heer *van Reenen* heeft daar wel niets tegen, mits de kamer niet gerekend worde goed te keuren hetgeen de redenaar gezegd heeft. De heer *van Reenen* zoude, onder anderen, niet gaarne zijn zegel hechten aan hetgeen zijn achtenswaardig medelid gezegd heeft van de wetgeving in Duitschland.

De heer *Fallon* ondersteunt het voorstel van den heer *de Meulenaere* en merkt aan, dat de kamer niets goedkeurt door het besluit tot het drukken der advijsen; maar dat zij daardoor alleen haar verlangen aan den dag legt om die stukken te behouden, daar zij kunnen strekken tot opheldering.

De kamer besluit tot het drukken van het door den heer *Barthelemy* uitgebragt advijs.

De heer *le Clercq* ontwikkelt in een uitgebreid en zeer helder advijs, de gronden van den *eersten titel*, behelzende *algemeene bepalingen*. Hij doet opmerken dat in het nieuwe wetboek de bevrediging der partijen voor den vrederegter is afgeschaft. Die bevrediging, zegt hij, is schoon in de theorie, maar van weinig beteekenis in de praktijk, daar de bevredigingen allerzeldzaamst zijn geweest, en slechts noodelooze kosten hebben veroorzaakt, welke nu zullen bespaard worden. De bepalingen, welke in het nieuwe wetboek, ten aanzien der procureurs en advocaten, zijn opgenomen, zijn geheel en al in het belang der twistende partijen en schaden in geenen deele aan de bediening des regts. Men pleit wel zonder procureurs voor de regtbanken van koophandel, waarom zoude men het dan niet kunnen doen voor de burgerlijke regtbanken? Men heeft dus wel gehandeld door de verpligting van zich van procureurs te bedienen, te beperken: de procureurs blijven wel, maar men zal hen niet zoo veel meer noodig hebben als thans. De redenaar gaat voort de overige bepalingen van dezen titel te ontwikkelen en te verdedigen.

De heer *Fokkema* klaagt over den spoed waarmede het onderzoek in de afdeelingen heeft plaats gehad. Hij had eene meer sijsthematische behandeling verlangd, hij ontwikkelt zijn gevoelen op dat punt; maar vooral had hij gewenscht, dat het nieuwe wetboek minder op den leest van het Fransche was geschoeid geworden, en wat meer nationaal was geweest. Hij treedt dienaangaande in ontwikkelingen, en had gaarne gezien dat er bepaald ware geworden dat de advocaten de werkzaamheden der procureurs konden waarnemen, even als zij zulks voorheen in Vriesland konden doen.

De heer *Donker Curtius* keurt goed dat men het Fransche wetboek, thans nog in werking, tot grondslag van het nieuwe genomen heeft, niettegenstaande de gebreken die het heeft; die Fransche wetgeving heeft ons eene gelijkvormige manier van procederen in alle provincien des Rijks bezorgd, en wij hebben daarvan de voordeelen gekend. Men moest behouden hetgeen goed is, van waar het ook kome. Hij juicht voorts de nieuwe verordening toe, waarbij de bevredigingen voor den vrederegter worden afgeschaft, om dezelfde redenen welke door den heer *le Clercq* zijn aangevoerd. Hij merkt aan dat het goed is, dat de procureurs, in het ontwerp, zijn behouden geworden, omdat de partijen zelve hunne gedingen niet kunnen instrueren. Hij hoopt dat de aanvulling, welke beloofd is ten aanzien der reglementen en waarover bij artikel 19 der wet van 18 April ll. op de organisatie der regterlijke magt, melding is gemaakt, niet achter wege zal blijven. Hij maakt eenige aanmerkingen over die reglementen, vooral over dat, hetwelk het honorarium der advocaten zal moeten bepalen: dit honorarium moet niet willekeurig zijn. Hij zal *voor* den eersten titel stemmen.

De heer *Beelaerts* voert onderscheiden bedenkingen tegen dien titel aan. Hij is van gevoelen dat er punten van stellig regt omtrent de proces-orde bestaan, waarmede het 4de boek des *Burgerlijken wetboeks* zoude behooren te worden aangevuld, en dat, nu de tijd gekomen is, om die vast te stellen. Men heeft daarop geantwoord dat die aanvulling zoude kunnen plaats hebben na de aanneming van het thans in overweging zijnde wetboek. De redenaar dringt op die aanvulling zeer aan. Hij had wel gewenscht dat er een artikel in het wetboek ware ingelascht geworden, houdende de verpligting tot eene beproeving van bevrediging der partijen; hij maakt aanmerkingen op de bepalingen van art. 20 en 24 en wenschte wel dat er een *maximum* van straf ware bepaald geworden, met opzigt tot de schorsing van advocaten en deurwaarders van welke het 24. artikel spreekt. Hij zal inlichtingen afwachten, aangaande zijne gemaakte aanmerkingen en daarnaar zijne stem regelen.

De heer *van Reenen* vindt den eersten titel niet volledig; daarin hadden bepalingen wegens de proces-orde en de regterlijke ambtenaren moeten voorkomen. Hij voert wijders eenige bedenkingen aan tegen art. 20 en 21.

De heer *de Meulenaere* is in het gevoelen van de heeren *le Clercq* en *Donker Curtius*, omtrent de afschaffing van de beproeving tot bevrediging der partijen voor den vrederegter. Art. 19 behelst, naar zijn inzien, een zeer wijze verordening: » De regter (zoo luidt het) kan, in alle gevallen en in elken stand van de zaak, partijen gelasten om in persoon voor zich of een of meer regters commissarissen te verschijnen, ten einde zich te vereenigen.» Hij beschouwt de bepaling van art. 2 als eene gelukkige verbetering van de thans bestaande wetgeving; hij maakt voorts eene aanmerking op art. 32 en 52 en zal *voor* de wet stemmen.

De heer *van Asch van Wijck* is met den heer *Fokkema* van gevoelen, dat het wetboek in het algemeen niet genoeg nationaal en te zeer Fransch is; hij had wel gewenscht dat men het wetboek door de commissie van 1808 ontworpen, tot leidraad had genomen, in plaats van het Fransche wetboek. Hij voert nog eenige bedenkingen tegen afzonderlijke bepalingen van den eersten titel aan, en zal *tegen* denzelven stemmen.

De heer *Warin* maakt aanmerkingen tegen de bepalingen van art. 8, 9 en 19, en berispt de redactie van den Hollandschen tekst, welke niet zuiver van taal en stijl is, en te zeer blijken draagt van uit het Fransch vertaald te zijn (*).

Het is omtrent 4 ure. De heer *Dotrenge* vraagt het woord. De zitting wordt opgeheven en bepaald op morgen te elf ure.

Zitting van Donderdag den 7. Februarij.

Opening te half twaalf ure. Z. Exc. de minister van justitie is tegenwoordig. De discussie over den eersten titel wordt vervolgd.

De heer *Dijckmeester* verdedigt denzelven en antwoordt op de daartegen ingebragte bedenkingen.

De heer *Dotrenge* spreekt *voor*, en antwoordt op de bedenkingen door de heeren *Fokkema* en *van Asch van Wijck* aangevoerd, en hij beweert dat de tegenwoordig aangeboden code is een nationaal wetboek, en dat men wel heeft gedaan de Fransche code tot basis te nemen. De Romeinen zochten wel hunne wetten bij de Grieken. Waarom zouden wij ze niet bij de Franschen zoeken, als wij daar goede vinden? Hij prijst de bepaling van art. 19, wegens de bevrediging der partijen. Hij zal *voor* de wet stemmen.

De heer *Barthelemy* antwoordt ook nog op eenige bedenkingen, tegen den eersten titel ingebragt.

De heer *de Stassart* wenscht dat art. 32 klaarder ware.

De heer *Trentesaux* beschouwt den titel in zijn geheel, en als zoodanig vindt hij hem goed. De code zal nationaal zijn; want wij hebben hem gemaakt. Hij zal *voor* de wet stemmen.

De heer *van Genechten* vindt ook wel gebreken in het aangeboden wetboek; maar vindt echter het geheel aannemelijk, even als de heer *Trentesaux*. Hij zal ook *voor* de wet stemmen.

De heer *van Reenen* doet opmerken dat er in het wetboek vooral klaarheid en eenvoudigheid moet heerschen. Hij is *tegen* de wet, en gelooft dat de kamer dezelve niet zal aannemen, daar zelfs leden der commissie van redactie daar *tegen* zijn, ten minste daartegen gesproken hebben. Hij keurt het stelsel af en zal *tegen* titel 1, 2 en 3 stemmen.

De heer *Barthelemy* antwoordt kort, en beweert dat het stelsel dat de commissie gevolgd heeft, goed en niet strijdig is.

De heer *Donker Curtius* antwoordt den heer *van Reenen*, en ondersteunt hetgeen door den heer *Barthelemy* zoo even is gezegd. Hij beweert dat er genoegzame bepalingen zijn, wat de litis-contestatie aangaat.

De heer *van Reenen* antwoordt aan den heer *Donker Curtius* over de litis-contestatie, en beweert dat hetgeen door den heer *Barthelemy* gezegd is, eer *voor* dan *tegen* hem is.

De heer *Beelaerts*. *La litis-contestation regarde le troisième titre et il n'en doit pas être question ici.* — Hij berispt nog steeds art. 32, hetwelk absolut is.

Z. Exc. de minister van justitie verdedigt het wetboek en den eersten titel van hetzelve tegen de bedenkingen, die daartegen zijn aangevoerd.

De discussie wordt gesloten. Men gaat over tot de hoofdelijke stemming. De titel wordt aangenomen met 69 stemmen tegen 8, te weten: die van de heeren *Fokkema, van Asch van Wijck, van Reenen, Lemker, Beelaerts, van Utenhove, Warin* en *Weerts*. Het aangenomen ontwerp van wet zal aan de Eerste Kamer worden gezonden.

De discussie wordt geopend over den IIden titel, houdende *bijzondere bepalingen betrekkelijk de wijs van procederen voor den kantonregter.*

De heer *le Clercq* ontwikkelt de gronden van dien titel en toont de veranderingen aan, welke de thans nog in werking zijnde wetgeving, in het aangeboden ontwerp, ondergaan heeft.

Geen redenaars meer zijnde ingeschreven, en niemand meer het woord vragende, en de minister het ook niet verlangende, wordt de discussie gesloten. De wet wordt aangenomen met 64 stemmen tegen 6, zijnde die van de heeren *Fokkema, van Asch van Wijck, van Reenen, Lemker, Warin* en *Weerts*. Zij zal naar de Eerste Kamer worden gezonden.

De IIIde titel, handelende *van de manier van procederen, bijzonder betrekkelijk tot de arrondissements-regtbanken, de provinciale hoven, en de hoogen raad, regt doende in eersten aanleg*, wordt aan de beraadslaging onderworpen.

De heer *Donker Curtius* (in het Fransch), ontvouwt de redenen, welke hem beletten dien titel aan te nemen. Zij zijn gelegen in de bepalingen van art. 1, § 8; art. 16, 27, 40, 45, 106 en volgende. Hij herhaalt de aanmerkingen der tweede afdeeling, aangaande deze artikels; en beweert, dat op dezelve op geene voldoende wijs door het gouvernement is geantwoord.

De heer *le Clercq* verdedigt dien titel in een vrij uitgebreid advijs, waarin hij de gronden van dezelve ontwikkelt, en de voordeelen aantoont, welke hij bezit boven de wetgeving, die ons thans regeert.

De heer *Barthelemy* antwoordt op de bedenkingen van den heer *Donker Curtius*.

De heer *Beelaerts* verklaart zich *tegen* dezen titel, voornamelijk om de bepalingen, wegens de *litis contestatie* en art. 5 en 22. De titel wordt aangenomen met 50 stemmen tegen 24, zijnde die van de heeren *Beelaerts, Fokkema, de Brouckere, Liedel de Well, Donker Curtius, Serruys, van Randwijk, van Toulon, van Asch van Wijck, van Reenen, Yssel de Schepper, G. G. Clifford, van Genechten, Claessens-Moris, G. Clifford, van Utenhove, Fallon, Dedel, Warin, Jarges, de Langhe, Cogels, Weerts* en *van Meeuwen*.

Deze wet zal aan de eerste kamer worden gezonden.

Het is omtrent vier uren. De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen ten elf ure.

(*) Een lid van de 5. afdeeling heeft eene dergelijke aanmerking gemaakt, met opzigt tot den *Franschen* tekst, waarvan hij de taalfouten, in den eersten titel voorkomende, opstelt, ten getalle van omtrent 20, voor dien titel alleen. Dat lid uit den wensch, dat de redactie van de wetboeken worde toevertrouwd aan menschen die de taal grondig verstaan.

LONDEN, den 2. Februarij.

Sedert eenigen tijd liep het gerucht, dat het nieuwe ministerie het voornemen had, den Katholijken alle regten toe te staan, behalve de zitting in het parlement. Gisteren avond, terwijl de deuren van het hoogerhuis gesloten waren en het publiek buiten stond, vroeg lord *Clifden* den hertog van *Wellington*, of het gouvernement werkelijk dit voornemen had; de hertog antwoordde, dat het gouvernement geen oogmerk had om eenige wijziging in de bestaande wetten opzigtens de Katholijken, voor te dragen.

PARYS, den 4. Februarij.

Men vindt heden de volgende aanmerkingen van den graaf van *Montlosier* in den *Constitutionnel*:

De priester-partij regeert; het bewijs daarvan is, dat zij het gebied der wetten stuit. Onder hare heerschappij, hebben wij een ministerie, dat niet besturen, eene regering, welke niet regeren kan. Sedert eenigen tijd hebben wij huwelijken als dit den nuntius van den Paus goeddunkt, wij zullen een ministerie en eene regering hebben als dit den heer *Frayssinous* (minister van eeredienst) goeddunkt. In de voorgaande eeuw zeide men, dat de Koningen de voeten van den Paus kussen, en hem de handen binden moesten; de priester-partij wil thans op gelijke wijze de voeten der Koningen wel kussen. In eenen onlangs te Rome gehouden raad werd men, gelijk verzekerd wordt, getroffen over hetgeen ten aanzien der oude slechte leerstellingen der jezuiten is verspreid, en deswege een-

partij besloten, dat de Koningen voortaan zouden mogen leven; dat de priester-partij de Koningen van Europa zoude mogen laten regeren, mits dit met en door haar geschiedde. Deze nieuwe soort van heerschappij wordt meer en meer blijkbaar, en heeft wonderlijke eigenschappen. Vooreerst moet men weten, dat de vrouwen in Frankrijk, de oude en lelijke nog meer dan de andere, met de priester-partij ingenomen zijn. Gaarne breng ik voorbeelden bij; het aantal maakt alleen de keus moeijelijk. In eene groote stad, waar ik vele betrekkingen heb, wilden eenige nieuwelingen twijfelingen maken of de *missie* wel zou slagen; een missionnaris, sedert een beroemd abt geworden, zeide hun daarop: *Stelt u gerust, hier, gelijk overal, zijn al de vrouwen op onze hand.* — Tegen mij zelve zeide een ander: « Mijn heer, wij hebben overal de helft der bevolking van Frankrijk voor ons, en met die helft kunnen wij op de « andere rekenen. De vrouwen kunnen niet buiten ons. Zij hebben, « wel is waar, hare mannen te huis; maar hare ziel behoort ons toe; « wij zijn hare geestelijke mannen. Wat gij dus ook doet, mijn heer; « wij zullen in Frankrijk ondanks en zonder u regeren, en misschien « ook over u, als gij eens door ouderdom of ziekte overmand zijt.» — Ik heb een staatsman hard hooren lagchen over het voorstel, dat aan *Lodewijk XVIII* gedaan werd, om de helft der Fransche armee af te danken en zich door missionnarissen te versterken. Mij kwam dit in het geheel niet om te lagchen voor. Hen, gelijk men sints gedaan heeft, in de kamer der pairs, in het ministerie, in den staatsraad plaats te geven, is mij nog gevaarlijker toegeschenen. — De voorstanders van dezen maatregel meenen zich van alle verwijten te kunnen ontslaan door op het klein getal te wijzen hetwelk toegelaten is. Men maakt zich verkeerde voorstellingen en bedriegt zich zeer te dien opzigte. Ik was eens te Duinkerken, toen er zich een Engelsche commissaris bevond. Als er een kere strijd ontstond, wat vermogt dan een enkel, zwak mensch? Dan hij had de Engelsche magt achter zich, en kon des noods op hare kanonnen en schepen rekenen. Als een priester in het ministerie, in de kamer der pairs of in den staatsraad zitting heeft, hij zij dan alleen of met weinigen, dat doet niets af; hij heeft de geheele kerkelijke magt achter zich, en deze heeft ook haar geschut en oorlogsvuur. Welke bekwaamheden gij ook aan dezen of genen minister moogt toekennen, is er één die zoo veel invloed en magt ten zijnen dienste heeft? — .... Daar het gouvernement in den laatsten tijd de zijde der priester-partij gekozen had, werd de zaak voor de groote vierschaar der verkiezingen gebragt, en vermits, ondanks alle geweld en bedrog, het gouvernement overwonnen werd, moest het toegeven. Dat heeft de priester-partij niet gedaan; zij blijft halsstarrig hare plaats en hare eischen vasthouden. Ik, die weet dat het publiek ook niet zal toegeven, zie vooruit, niet gelijk voorheen eenen storm over Frankrijk opsteken, maar beneden aan den horizont ontzettende onweders tegen elkander intrekken en zich schikken om op nieuw ons schoon en ongelukkig land het onderst boven te keeren.»

— Het is vrij opmerkelijk, dat de eerste gebeden, welke bij gelegenheid van de vergadering der kamers zijn voorgeschreven, uit de liturgie der jezuiten getrokken zijn; maar nog opmerkelijker, dat het eerste geschrift, hetwelk men aan de afgevaardigden rondgedeeld heeft, is eene *Verdediging van de jezuiten*, door den heer *Bellemare*.

Van den 5. Februarij.

De Koning heeft heden de wetgevende kamers geopend met de volgende aanspraak: « Mijne heeren. Steeds met hetzelfde genoegen zie ik u rondom mijnen troon verzameld en kom ik u den toestand van Frankrijk bekend maken. Mijne betrekking met de Mogendheden van Europa zijn bij voortduring vriendschappelijk en naar wensch. Alleen de zaken van het Oosten leveren eenige zwarigheden op; dan bij het traktaat, hetwelk is met den Koning van Engeland en den Keizer van Rusland geteekend heb, zijn de grondslagen der pacificatie van Griekenland gelegd, en ik mag nog hopen, dat mijner bondgenooten pogingen en de mijne den tegenstand der Ottomansche Porte zullen overwinnen, zonder geweld te baat te nemen. De onvoorziene slag van Navarino is onze wapens tot roem geweest en heeft tevens het luisterrijkst onderpand der eendragt van de drie vlaggen gegeven. — Het schiereiland heeft ons langen tijd opofferingen veroorzaakt; zij staan een einde te nemen: op zijne grenzen gerust gesteld, houdt zich Spanje met volharding onledig met de zorg, om het droevige zaad van burgerlijke tweedragt in zijnen boezem te verstikken; uit alles mag ik opmaken, dat ik zeer spoedig, in overeenstemming met den Koning, mijnen neef, mijne krijgslieden aan hun vaderland zal kunnen teruggeven en mijne volken van eenen drukkenden last bevrijden. — Door eene strenge blokade, welke zoo lang zal duren tot ik de mij verschuldigde voldoening heb ontvangen, wordt Algiers beteugeld en gestraft, en de Fransche handel beschermd. — In verre zeeën en onder de onzekere heerschappij van opkomende regeringen, heeft onze vlag eenige aanranding ondervonden; dan ik heb last gegeven tot het eischen van billijke schadevergoeding en maatregelen voorgeschreven, waardoor, de eigendom mijner onderdanen voortaan voor schade zal behoed worden. — Indien ik dus, mijne heeren, naar buiten een voldoenden blik mag slaan, het inwendige mijns rijks levert mij geen mindere gronden van zekerheid op. Uit de stukken, die u zullen voorgelegd worden, zult gij zien, dat, zoo de opbrengst der onderscheidene belastingen eenigzins is verminderd, de bronnen der algemeene welvaart geenszins duurzaam zijn verwoeid. Buitengewone omstandigheden hebben eene meerdere uitgaaf veroorzaakt, waarin zal moeten voorzien worden. — Ik heb mijne ministers bevolen u daarvan verslag te geven en hun voorgeschreven, aanhoudend naar strenge en welbegrepene bezuiniging te streven. — Ik heb mijnen zoon geroepen, om zich met de militaire bevorderingen te bemoeijen. De armee zal in deze nieuwe beschikking het volledigst bewijs van mijne welwillendheid jegens haar vinden. Door de toenemende ontwikkeling van den handel en de nijverheid, dien roem der vreedzame staten, zijn hunne behoeften vermeerderd en worden er talrijker uitwegen vereischt; en ik heb daarom gewild, dat aan een in hun belang aangesteld minister de bijzondere taak zou opgedragen zijn, om mij al dagene voor te dragen, wat hun steeds vermeerderend vertier zal kunnen ondersteunen. — Hoe naauw het verband zij, dat tusschen de godsdienst en 's menschen opvoeding moet bestaan, schenen het openbaar onderwijs en de kerkelijke zaken mij toe, een afzonderlijk bestuur te vereischen, en ik heb derhalve de afscheiding daarvan bevolen. — Ten einde in mijne staten meer en meer het charter te bevestigen, dat door mijnen broeder verleend werd, en hetwelk ik gezworen heb te zullen handhaven, *zal ik zorg dragen, dat onze wetten met wijsheid en beleid, in overeenstemming met hetzelve worden gebragt.* — Eenige gewigtige stukken van openbaar bestuur zijn mijner zorg aanbevolen geworden. Overtuigd, dat de ware sterkte der troonen, naast de goddelijke bescherming, in de naleving der wetten gelegen is, heb ik bevolen, deze zaken te onderzoeken en door derzelver wederzijdsche beschouwing de waarheid, de eerste behoefte van vorsten en volken, aan het licht te brengen. — Mijne heeren, het geluk van Frankrijk is het doel aller mijner wenschen en gedachten, en ter bevordering van hetzelve, zal ik het krachtige en hoedende gezag, dat mijner kroon toebehoort, weten te houden. Ik reken ook, mijne heeren, ik reken veel op de medewerking van uwe kunde en gevoelens. Als de stem uws Konings de regtschapen lieden tot eendragt roept, zal zij niet dan geopende en bereidwillige harten kunnen vinden.»

— De meesten der nieuw benoemde pairs en onder dezelve ook de gewezen ministers *de Villèle*, *de Corbière* en *de Peyronnet* hebben, na het eindigen der aanspraak, den eed in tegenwoordigheid des Konings afgelegd.

— De nieuwe grootmeester der universiteit heeft eene soort van verklaring bij de aanvaarding van zijnen post uitgegeven. Dezelve komt hierop neder. Godsdienst en zedelijkheid zijn de voorname grondslagen van alle goede opvoeding; dit moeten de onderwijzers steeds onder het oog houden. Bij hun gedrag jegens kweekelingen, die eene andere godsdienst dan zij belijden, moeten zij voorts nimmer vergeten wat het charter, 's lands wetten en de statuten der universiteit omtrent de vrijheid van geweten en het ouderlijke gezag bepalen. De vrijheden van de Gallicaansche kerk en het charter zijn uit den tijd geboren. Door het ontstaan dezer *weldaden, waarvan de laatste alle andere overtreft*, na te sporen, zal de jeugd Koning en Vaderland leeren beminnen. Het klassisch onderwijs is in Frankrijk op eenen voldoenden voet. Maar het lager onderwijs laat zeer veel te wenschen over. De grootmeester zal al het mogelijke aanwenden, om in het ontbrekende te voorzien. Alle leerwijzen, die nuttig erkend zijn, moeten voorgestaan worden. — Men ziet, dat deze verklaring er vrij liberaal uitziet, en zoo de heer *Vatesménil* naar dezelve handelt, zal men van hem kunnen getuigen, dat hij een geheel ander mensch geworden is.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 8. Februarij 1578 werd door de bemiddeling van *Utrecht* een verdrag getroffen, waarbij *Amsterdam* zich aan de zijde der Staten begaf en vervolgens voldoening van den Prins nam.

Den 8. dito 1675 werd te *Leyden* het eerste Eeuwfeest der oprigting van 's Lands Hoogeschool aldaar, plegtig gevierd, in tegenwoordigheid des Prinsen van ORANJE, die zich met een jagt van *Zuilenstein* derwaarts had doen brengen.

Den 8. dito 1807 had de overwinning der Franschen op de Russen, bij *Eylau* plaats.

Den 9. dito 1649 werd KAREL I., Koning van *Engeland*, onthoofd.

Den 9. dito 1801 had de onderteekening van het vredes-traktaat van *Luneville* plaats.

ARNHEM, den 9. Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal;

Den	8	Feb.	4 El 2 Palm	0 Duim;	gewassen 5 D.	gevallen 0 D.
Den	9	dito	4 El 0 Palm	5 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 15 D.

Op den 2. Februarij 1828, is in *'s Gravenhage*, in den ouderdom van bijna 79 jaren, overleden, de Hooggeboren Heer *FREDERIK SIGISMUND GRAAF VAN BYLANDT HALT*, *Kommandeur van de Militaire Willems-Orde*, *Vice-Admiraal*, enz. enz.

† † † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, residerende te *Dieren*, Kanton *Velp*, is voornemens om op Maandag den 18. Februarij 1828, en des noodig den volgenden dag, aan te vangen des voormiddags ten 9 ure, ten huize van den landbouwer *JAN BOSVELD*, te *Laag-Soeren*, publiek, en huisgewijze te verkoopen: eenen aanzienlijken BOEREN INBOEDEL, als: KISTEN en KASTEN, LINNEN en BEDDEGOED, fraai KOPER-, TIN-, BLIK-, YZER- en AARDEWERK; KEUKEN-, BOUW-, DEEL-, MELK- en KERNGEREEDSCHAP; eene Vriesche KLOK; voorts eenige BOEREN WAGENS, waaronder een geheel nieuwe, KARREN, EGGEN, PLOEGEN, PAARDENTUIGEN, enz. — 2 PAARDEN, het eene van 3, het ander van 8 jaar; onderscheidene zoo dragtige als guste KOEBEESTEN, mim 70 stuks extra beste SCHAPEN; 60 à 70 vimmen ongedorscht KOORN; eene frissche partij HOOI, STROO, AARDAPPELEN, en hetgeen verder ten dage voorschreven te voorschijn zal worden gebragt.

Het een en ander twee dagen voor den verkoopdag ten huize van *JAN BOSVELD* voornoemd, voor een ieder te bezigtigen.

VERKOOPING VAN BOOMEN.

Op Dingsdag den 26. Februarij 1828, des voormiddags om negen uren, zal, ten huize van *L. VAN OORT*, aan het Veer te *Eck en Wiel*, verkocht worden: Eene groote partij extra schoone BOOMEN, bestaande in 420 stuks ESSEN, 230 IPEN, onder welke beide partijen er zich bevinden van 7 palmen dikte; voorts 184 stuks EIKEN van diverse zwaarte, 37 stuks ELZEN tot 4 palmen dikte, geschikt voor Pompen, alsmede nog 90 stuks zoo BEUKEN-, DENNEN-, POPULIEREN-, als KASTANJE-BOOMEN; staande in het Bosch bij den Huize *Wiel*, Kanton *Tiel*, zeer nabij de Rivier den *Rijn*, tegen over het dorp *Amerongen*.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Rentmeester *J. HASSELMAN*, *Gzoon*, wonende te *Eck en Wiel* voornoemd.

† § † Er wordt gevraagd een TUINMANSKNECHT, ongehuwd, van de Hervormde Godsdienst, die het Snoeijen en Broeijen verstaat, en eenige kennis heeft van vreemde Gewassen. Men adressere zich met brieven franco bij den Boekhandelaar *H. C. A. THIEME*, te *Zutphen*, onder de letter S.

§ § § *G. VAN BERKUM*, Mr. Timmerman, woont op de Groote Markt te *Arnhem*, verzoekt een ieders gunst en recommandatie en belooft eene prompte en civiele bediening.

† † † Ouders of Voogden hunnen ZOON of PUPIL of een ander fatsoenlijk JONGELING, belijdende de Hervormde Godsdienst, denzelve of zich tegens, Mei aanstaande, wenschende geplaatst te zien, tegens voldoening van zekere somma voor inwoning, onderhoud enz., ten Kantore van een Notaris ten platte lande, alwaar mede administrative Gemeente-, Dijk- en Polder-Zaken worden behandeld; addresseren zich met postvrije brieven aan de Drukker dezer ter informatie.

.. Op den 4. Februarij 1828, is door *C. A. THIEME* te *Arnhem*, aan de Edele Achtbare Regering aldaar vertoond, om in het Nederduitsch te doen vertalen en uitgeven: *Zuruf an Christen aller Bekentnisse nach meinem Austritte aus der Römische zur Evangelischen Kirche von* JOZEPH FELL, *ehemals Pfarrer zu Bamberg, etc.* 1827.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.